

Què faries si et truquessin de part de Carlos Camacho Villa?

Sempre m'ha atret l'adolescència per les ganes que té -¿o és necessitat?- d'identificar-se amb personatges de ficció. En la novel·la de Noemí Bagés, l'Arnau i la Txell, dos joves estudiants de Batxillerat, al bell mig del relat conversen i ella li diu: "Sí que et vull entendre. Tu i jo som diferents, però molt igual entre nosaltres. No te n'has adonat, tots aquests dies? Però has vist quins llibres has acabat triant? El Gregor Samsa de *La metamorfosi* té alguna cosa nostra: no l'accepta ni la seva pròpia família! Home, nosaltres no ens hem despertat convertits en escarabats, és clar... Però ens sentim estranys als altres! I la Karènina..." Aquestes dues referències als clàssics per part de dos joves poden voler ser una reivindicació del món de les lletres tan bescantat pel bàndol científicotecnològic. Hi ha joves a qui agrada la literatura i així ho ha volgut manifestar l'autora. Tanmateix *I la mort em parlava* és això i molt més.

És una novel·la on es posa en joc la problemàtica de l'adolescència i la relació amb els adults. Hi ha un tractament molt intel·ligent del tema de l'homosexualitat i de l'amistat. És evident que la col·lecció -Antaviana Nova, de Barcanova- on s'edita l'obra ja ens dona pistes de quin és el destinatari. Però tot just començo a ensenyar les cartes. Resulta que hi trobarem explicat la mirada de l'adult en personatges presents -l'Olga, el Joan i l'Alba- i en un personatge absent -l'Òscar- que, quan comença la novel·la, ja no hi és i, justament, aquesta absència dona motiu a la Noemí per crear un reguitzell de vicissituds perquè l'Olga "vídua" de l'Òscar no es pugui desempallegar de la seva memòria.

¿Quins tres errors ha fet l'Òscar en la seva vida perquè l'Olga hagi vist la seva trasbalsada? La prudència només et permet de desvetllar-ne un: l'ambició. L'Òscar és l'ambició i la consciència. I l'Olga és l'encarregada d'obrir les capsas de les sorpreses incomprensibles. A cada capsas que obre hi troba una pista. Compulsivament la segueix, fins que tancarà el cercle i endevinarà qui és Carlos Camacho Villa: l'inconegut-conegut. Com es troba l'Olga vivint aquest tràngol? Sola, tota sola amb la companyia de la Txell, la seva filla, que també és un personatge que viu amb solitud la companyia de la seva mare a qui no entén ni accepta.

El capteniment de l'Òscar -recordem la seva ambició- l'ha portat per viaranys d'enjòlit que la Noemí descriu amb mestratge. L'estructura narrativa de l'obra segueix la tècnica del relat trencat: va saltejant trams de la narració protagonitzada ara per l'Olga, ara per la parella d'adolescents, ara pel desaparegut: l'Òscar, ara pel Joan, un personatge esbossat, però molt entranyable. L'inici de la novel·la en el present obliga l'autora a tirar enrere per actualitzar aquells bocins del passat sense els quals el present no tindria sentit, no s'entendria. Per tant els salts en la narració i l'actualització del passat forneixen un canemàs estructural actiu i ple de novetats que fresquegen el relat. És allò que diuen: "Aquesta novel·la enganxa".

Déu n'hi do dels recursos que hi aboca l'autora, en la novel·la! No s'està de res. Hi predomina el text narratiu fistonejat de diàleg. Fa servir el text epistolar quan vol ressaltar la proximitat d'una persona estimada que en aquell moment és lluny. És el cas de la Clàudia, amiga de la Txell, que li escriu interessant-se per la nova ciutat on viu -Tarragona!- i el nou col·legi. I les dues cartes que l'Òscar escriu destinades a l'Olga, tanmateix no són enviades i que ella llegirà -no us vénen ganes de llegir el llibre? I aquell recurs intrigant de les postals -sempre la mateixa- que rep l'Olga en sobre tancat, sense remitent i sense res escrit. Estem parlant de personatges subtils. Estem parlant d'un Òscar generador de codis aparentment indesxifrables i d'una Olga -torsimany- que es veu obligada a interpretar uns senyals que intueix que són vitals per a la seva existència.. I encara no s'acaben els recursos: hi ha una bona mostra de text conversacional amb un interlocutor sobreentès quan l'Olga explica al psiquiatre el seu món turmentat.

I tu, què faries si et truquessin de part de Carlos Camacho Villa?

JESÚS FIGUERES JOVÉ

Publicat al diari *El Punt* el 26 de juny de 2006